

vehemència la paraula a algú altre', gr. *ἀποστροφή* id., pròpiament 'acció d'apartar-se': derivats d'*ἀποστρέφω* 'jo aparto' (*στρέφω* 'tombo'). □ 1.ª doc.: *apostrofa* «senyal d'una vocal replellida», 1695, Lacav.; Belv. (1803) i Lab. (1839) ja posen *apòstrofo* i *apòstrofe* respectivament.

DERIV.: *Apostrofar* [1695, Lacav., no DTo.; segueix estrany al llenguatge col·loquial: és inventada, i mal lligada, la frase que s'atribueix a Barcelona en *AlcM*].

Apotecari, apotecaria, apotecaries, V. botiga Apotecar (??), mot poc versemblant només donat per un mal diccionari arreplegadis (cf. *rebotegar*)

APOTEGMA, pres del gr. *ἀπόθεγμα* id., derivat d'*ἀποφθέγγομαι* 'jo declaro, enuncio'. □ 1.ª doc.: *apotegea*, 1695, Lacav.

La pronúncia avulgarada *apotema*, que s'ha sentit més d'un cop en aquest mot, no s'ha de confondre amb el terme de geometria *apotema*, derivat savi del grec *ἀποτίθεμαι* 'jo depono o tiro avall'.

Apoteosi, apoteòsic o *-tèdic*, V. *teo- Apotxonar, V. petó*

Apòzema, pres del ll. i gr. *ἀπόζεμα* 'decocció', derivat de *ζέω* 'jo bullo' (intr.), *ἀποζέω* (transitiu). □ 1.ª doc.: *aposema*, 1695, Lacav.

Usat rarament i amb caràcter estrictament tècnic, a diferència de *pócima*, forma que ha pres en castellà, allí molt divulgada.

Apradar, V. prat Aprat, V. aparat (PARAR) Aprear, V. preu Apreccariat, V. precari (PREGAR) Apreci, apreciable, apreciadura, apreciar, -ciat, apreciatiu, V. preu Apregonament, apregonar, apregonir, V. pregon Aprehendre, aprehensió, aprehensiu, V. pendre Aprémer, V. prémer Apremi, apremiant, apremiar, V. prémer Aprendre, forma històricament no-catalana i encara, com sempre, artificiosa, per l'única forma catalana *apendre, V. pendre Aprenedis, aprenent, aprenentatge, aprensible, aprensió, aprensiu, V. pendre Aprenys, V. prenys Apreparar, V. preparar (PARAR) Aprés, adv. V. després (PRÉS)*

APRÉS, m. 'espècie de corralet estret i llargat usat per munyir-hi les ovelles, o per comptar-les fent-les-hi passar', mot només conservat a les Illes i en algunes valls pirinenques, que també ha designat en alguns llocs altres menes de coralls d'aplegar-hi caps de bestiar, derivat d'un verb *apressar*, ll. vg. *APPRESSARE, freqüentatiu del ll. APPRĪMĒRE 'estrènyer (contra quelcom), oprimir' (participi APPRĒSSUS, -A, -UM), que era derivat de PRĒMĒRE 'prémer, pitjar, estrènyer'; és sinònim i company del cast. *aprisco* que significa el mateix i que deriva de l'antic verb *apriscar* (*aprisca, aprisco*, reducció d'*apriesca, -co*), provinents d'un derivat *APPRESSICARE del llatí vulgar. □ 1.ª doc.: princ. S. XIX.

El recull llavors el dicc. menorquí de Febrer i Cardona (p. 48) «corral de ovejas, *bergerie*, ovile»; «ell i sa dona van tenir fet un *après*, una mena de corral, ahont arresserarse des ponent», Camps Merc., *Folk. Men. de la Pag.* II, 7: «el paraje en que se ordeña la leche», *DAMen.*, amb la frase «o munyir o llevar s'*après*: que enseña que en la ocasión oportuna se ha de hacer lo que corresponde, o se ha de quitar la ocasión: o *herrar* o *quitar el banco*» (igual en el *DAG.*, com a mall.); va usar-ho Ma. A. Salvà en la seva traducció de Mireia, definint-ho «lloc on es tanquen les ovelles per munyir-les» en el seu glossari; «corral llarguer i estret on es munyen les ovelles», definia Mn. Alcover per al bestiar de llana de Manacor (BDLC VII, 178), i per al cabrum d'allà mateix (BDLC IX, 313, plural *aprèsos* m., si bé alguns, en singular el canvien en femení llevant-hi la *a*: *una prés petita*), en efecte s'aplica a l'un i l'altre bestiar també a d'altres pobles de Mallorca com vaig constatar a Lluçmajor (1964).

Ha passat per ser un mot estrictament mallorquí i no van registrar-lo els diccionaris del català continental, però s'hi havia usat a diverses comarques, si bé avui a les nostres muntanyes aquestes construccions han anat caient en desuetud. En les muntanyes de Montgrí s'hi veu encara un corralet en ruïnes, que tant a l'Estartit com a Torroella en diuen ara *l'après* i m'explicaren que volia dir un lloc per al bestiar menut, crec que precisant que era per munyir-lo (1964). Ja el 1936 a la Vall de Camprodon vaig apuntar ben viva la paraula a Setcases, pronunciada sense vacil·lacions *après* «lloc per munyir». Avui encara a Vil·longa el coneixen molts i explicant el *Serrat de l'Aprés* (damunt el poble a la Solana) deien que «hi feien passar les ovelles a l'hora de munyir-les», altres persones de la vall afegien que també per comptar-les; és veritat que des dels anys 40-50 els meus col·laboradors d'allà i jo mateix sentíem també *aprest*, però interrogats de nou els informants vacil·laven entre això i *après*.¹

Avui és un mot perdut a la major part del nostre Pirineus (ja a Farrera de Pallars ho constatava jo el 1933), mentre que Amades el dona per a la Jonquera en el Vocabulari dels Pastors (BDC XIX, 79). Però es degué estendre fins més enllà de la frontera lingüística car *Laprés* és nom d'una «ferme» i un coll de muntanya, on hi ha una «bergerie», en el SE. de l'Aude (Duilhac, prop de Tuixà, no gaire lluny de Salses i Estagell, Sabarthès, *Dict. Topogr.*). A les Muntanyes Maleïdes hi ha el *Pletiu de l'Aperjesso* a la Vall de les Salenques (Aneto, 1957), però com a mot viu allí avui usen *bergàs*, que és també el nom usat a les valls d'Aran i de Boí.

En fi, Gricera en recull notícia a Caça de la Selva i a Olocau del Rei (parlar ja aragonès, si bé dependent de Morella) però amb un sentit més ample, com el del cast. *aprisco* (BDC XVI, 11). En castellà *aprisco* és més conegut en un sentit vague i ample de 'lloc per guardar o aixoplugar ovelles'; però apareix com a nom de *l'après* de munyir, no sols avui a Salamanca (La-